

Písaná rovina jazyka - sylaby

- **Písaná podoba jazyka**
 - o **Písmo** – sústava grafických znakov, ktorými sa zaznamenáva jazykový prejav
 - o **Latinka** – písmená latinského pôvodu – používa ich Slovenčina (doplnené o diakritické znamienka)
 - o **Slovenská abeceda** – má 46 písmen (grafém)
- **Graféma**
 - o **Graféma** – písmeno/znak
- **Vzťah fonémy a grafémy**
 - o **1 Fonéma = 1 Graféma** (nie vždy)
 - o **1 F = 2 G** (dz, dž, ch, i/y, d'/d(e), t'/t(e), ...)
- **Rozdelenie spoluhlások z hľadiska pravopisu – tvrdé, mäkké, obojaké**
 - o **Tvrde:** d, t, n, l, k, g, h, ch
 - o **Mäkké:** d', t', ň, l', č, dž, ž, š, c, dz, j
 - o **Obojaké:** b, m, p, r, s, v, z,
- **Vybrané slová**
 - o https://www.glarchiv.com/sources4.A/Vybrane_slova.pdf
- **Ortografia – pravopis**
 - o jazykovedná disciplína, ktorá sa zaoberá grafickou / písanou stránkou jazyka (mladšia ako hovorená), viac na: [https://www.glarchiv.com/sources3.A/Graficka_stranka_jazyka - Ortografia.pdf](https://www.glarchiv.com/sources3.A/Graficka_stranka_jazyka_-_Ortografia.pdf)
- **Písmo – písané, tlačené – veľké, malé**
- **Typy písma v minulosti**
 - o **Obrázkové** – 1 znak = 1 myšlienka (veta), napr. Hieroglyfy
 - o **Slabičné** – 1 znak = 1 slabika, napr. Japončina (aj doteraz)
 - o **Hláskové** – 1 znak = 1 hláska, napr. latinka – naše písmo
- **Diakritické znamienka – rozlišovacie znamienka**
 - o **Dĺžeň** – súd
 - o **Mäkčeň** – lačno
 - o **Dve bodky** (ä) – päta
 - o **Vokáň** (ô) – vôkol
- **Interpunkčné znamienka – rozdeľovacie znamienka (13)**
 - o Bodka, čiarka, otáznik, výkričník, bodkočiarka, úvodzovky, apostrof, lomka, dvojbodka, spojovník, pomlčka, zátvorky, tri bodky
 - o **▪ . , ? ! ; “ ” ‘ / : - - () ...**
- **Pravidlá slovenského pravopisu – 3 časti – teoretická, slovníková, názvy obcí na Slovensku**
- **Pravopisné princípy – fonematický, morfematický, pravopisný, etymologický**
 - o **Fonetický / Fonematický princíp** – najdôležitejší, 1 Fonéma = 1 Graféma (sú aj výnimky)
 - o **Morfematický princíp** – problematika znelostnej asimilácie, [f] včela
 - o **Etymologický princíp** – veda, ktorá skúma pôvod slov (rizoto, ryža, skriňa, skryť)
 - o **Gramatický princíp** – múdry človek, múdri ľudia
 - o **Viac info na:** https://www.glarchiv.com/sources4.A/Vysvetlenia_pravopisnych_principov.pdf
- **Z PSP – učebnica Slovenský jazyk pre 1. – 4. ročník SŠ, str. 50 - 65**